

KOMUNIKAT

w sprawie skierowania do Rzecznika Dyscyplinarnego SN żądania podjęcia czynności wyjaśniających w związku z podejrzeniem popełnienia przez Sędziego SN Kamila Zaradkiewicza przewinienia służbowego

W dniu wczorajszym Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego skierował do Rzecznika Dyscyplinarnego SN żądanie podjęcia czynności wyjaśniających w związku z podejrzeniem popełnienia przez Sędziego SN Kamila Zaradkiewicza przewinienia służbowego przy wydawaniu postanowień z dnia 1 i 9 lipca 2019 r. w sprawie IV CSK 176/19.

Postanowieniem z dnia 1 lipca 2019 r. wydanym w sprawie IV CSK 176/19 Sąd Najwyższy w składzie SSN Kamil Zaradkiewicz zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem o zgodność z Konstytucją niektórych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i ustawy o SN. Rozpoznanie tej sprawy nastąpiło z naruszeniem kolejności wynikającej z § 83 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta RP – Regulamin Sądu Najwyższego. Z przepisu tego wynika, że sprawy rozpoznaje się według kolejności wpływu do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Sądu Najwyższego może zarządzić rozpoznanie sprawy poza kolejnością, co jednak w omawianej sprawie nie miało miejsca. Tymczasem w momencie wydania postanowienia z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 176/19, która to sprawa wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 29 marca 2019 r., w referacie SSN Kamila Zaradkiewicza na rozpoznanie oczekiwała choćby sprawa o sygn. akt IV CSK 105/19, która wpłynęła do Sądu w dniu 22 lutego 2019 r. Co więcej, w tej ostatniej sprawie akta SSN Kamilowi Zaradkiewiczowi przedstawiono w dniu 6 marca br., zaś w sprawie o sygn. akt IV CSK 176/19 – 2 kwietnia 2019 r.

Z kolei postanowieniem z dnia 9 lipca 2019 r., to – jak wynika z kontekstu, jak i uzasadnienia – Sąd Najwyższy w składzie SSN Kamil Zaradkiewicz udzielił zabezpieczenia, którego sens sprowadza się do:

- 1) pozbawienia Prezesa Sądu Najwyższego kierującego Izbą Cywilną uprawnień kierowniczych związanych z przekazaniem pytań prawnych Sądu Najwyższego do Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lipca 2019 r.,
- 2) nakazania niezwłocznego przekazania powyższych pytań do TK,

- 3) nakazania samemu sobie przekazania akt sprawy prezesowi Izby Dyscyplinarnej celem skierowania wniosku do TK oraz
- 4) nakazania wszystkim jednostkom organizacyjnym Sądu Najwyższego, w tym kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przekazania wszystkich dokumentów dotyczących postępowania przed TK do Izby Dyscyplinarnej.

W ocenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wydanie postanowienia z dnia 9 lipca 2019 r. może z kolei wypełniać znamiona przewinienia służbowego polegającego na:

- 1) rażącej obrazie następujących przepisów Kodeksu postępowania cywilnego:
 - a) art. 732 k.p.c. poprzez udzielenie zabezpieczenia z urzędu w sprawie, w której postępowanie nie może być wszczęte z urzędu, podczas gdy z treści tego przepisu jednoznacznie wynika, że udzielenie zabezpieczenia w takiej sytuacji jest niedopuszczalne;
 - b) art. 734 *in fine* k.p.c. poprzez udzielenie zabezpieczenia przez Sąd Najwyższy, podczas gdy zgodnie z treścią tego przepisu o zabezpieczeniu powinien orzec sąd pierwszej instancji;
 - c) art. 747 i art. 755 § 1 i n. poprzez udzielenie zabezpieczenia w sposób, który nie odnosi się do dochodzonego w sprawie roszczenia;
- 2) rażącej obrazie następujących przepisów ustawy o SN:
 - a) art. 23 poprzez przekazanie do właściwości Izby Dyscyplinarnej czynności organizacyjnych w sprawie zastrzeżonej ustawowo do właściwości Izby Cywilnej;
 - b) art. 28 § 2 ustawy o SN ze względu na pozbawienie kompetencji Prezesa Izby Dyscyplinarnej w zakresie decydowania co do przekazania sprawy do Izby Dyscyplinarnej;
- 3) rażącej obrazie następujących przepisów Regulaminu SN:
 - a) § 81 ust. 1 pkt 7 poprzez udzielenie zabezpieczenia w sposób, który odbiera przewodniczącemu wydziału przewidzianą w tym przepisie kompetencję do wydawania zarządzeń poza posiedzeniami i przekazania tej kompetencji – bez wyraźnej podstawy prawnej – Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracami Izby Dyscyplinarnej;
 - b) § 84 poprzez podjęcie w dniu 9 lipca 2019 r. czynności na posiedzeniu niejawnym, co do którego – jak wynika z dostępnych w Sądzie Najwyższym repertoriów i urzędzeń służących do rejestrowania czynności podejmowanych w poszczególnych sprawach – nie wydano zarządzenia o jego wyznaczeniu.

W skierowanym do Rzecznika Dyscyplinarnego SN żądaniu Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego podkreślił, że postanowienie z dnia 9 lipca 2019 r., a szerzej sprawa, w której zostało ono wydane, nie wykazuje żadnych podobieństw ze sprawą III UZP 4/18, w której Sąd Najwyższy tytułem zabezpieczenia udzielonego z urzędu zawiesił stosowanie art. 111 § 1 i 1a, art. 37 oraz art. 39 ustawy o SN. W tej ostatniej sprawie chodziło bowiem o zapewnienie skuteczności prawa unijnemu, które – w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości – pozwala sądowi krajowemu pominąć przepisy niezgodne z tym prawem. W sprawie rozpatrywanej przez SSN Kamila Zaradkiewicza taka sytuacja nie wystąpiła. Brak było więc – zdaniem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego – podstaw do pominięcia przepisów zakazujących udzielania zabezpieczenia z urzędu w sprawach, które nie mogą być wszczęte z urzędu, czy udzielania zabezpieczenia przez Sąd Najwyższy.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwrócił także uwagę, że udzielone postanowieniem z dnia 9 lipca 2019 r. zabezpieczenie nie odnosi się w żaden sposób do roszczenia, będącego przedmiotem rozpoznania w sprawie. Postanowienie to pozostaje także w całkowitej sprzeczności z unormowaniami dotyczącymi kompetencji Prezesów Sądu Najwyższego kierujących pracami poszczególnych izb w zakresie zarządzania biegiem spraw.

W ocenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego uzasadniony jest też zarzut rażącej obrazy dotyczących obiegu dokumentów (akt sprawy), które polegało na tym, że dokonano rozporządzenia aktami sprawy bez prawnej podstawy, a co za tym naruszono przepis nakazujący przechowywanie akt sprawy w Sądzie Najwyższym. Swoimi działaniami SSN Kamil Zaradkiewicz doprowadził zaś do bezprawnego – jak wykazano powyżej – przekazania akt poza Sąd Najwyższy.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zauważył ponadto, że SSN Kamil Zaradkiewicz nie dokonał zwrotu akt sprawy IV CSK 176/19 po wydaniu postanowienia z dnia 1 lipca 2019 r., celem odnotowania orzeczenia zapadłego postanowienia w repertoriach SN. Akt nie zwrócił także po wydaniu postanowienia z dnia 9 lipca 2019 r., po czym – jak wynika z przekazów medialnych – akta znalazły się w dyspozycji Izby Dyscyplinarnej.

Nieprawdziwe jest zatem twierdzenie, jakoby Prezes SN kierujący pracą Izby Cywilnej, SSN Dariusz Zawistowski, wstrzymywał przesłanie postanowienia z dnia 1 lipca 2019 r. do Trybunału Konstytucyjnego. Prezes Izby Cywilnej nie dysponował bowiem aktami sprawy w okresie od wydania postanowienia z dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 9 lipca 2019 r. Podkreślenia wymaga też, że od wydania postanowienia o skierowaniu pytań prawnych do TK do dnia wydania postanowienia o zabezpieczeniu minęło 8 dni. Nie może być zatem mowy o żadnej zwłoce.

Z up. RZECZNIKA PRASOWEGO
SĄDU NAJWYŻSZEGO

Krzysztof Michałowski
Starszy specjalista